

ELS ESCACS MUNDIALS DEL PETROLI: XINDIA

EL DRAC I L'ELEFANT: LES SUPERPOTÈNCIES ASSIMÈTRIQUES

Joel Sangronis Padrón

11/05/2009

22/05/2009

www.nodo50.org/ceprid

“Si el segle XXI serà ‘El Segle Asiàtic’, la passivitat d’Àsia en el sector energètic ha de finalitzar”

Siddarth Varadarjan

“L’afany que té Xina per la seguretat Energètica és molt més que un assumpte econòmic. Té a veure amb l’estratègia del seu desenvolupament integral, amb la direcció del programa de la seva modernització, amb el tipus de país que està emergint ràpidament com a potència mundial...”

Jian Zemin

Si la geografia del poder, del domini i la influència durant bona part del segle XX va estar ubicada al nord de l’Atlàntic, i més específicament als EUA, tots els indicis actuals fan preveure que aquestes variables geopolítiques s’estan desplaçant cap a l’Àsia, i en un futur bastant proper es focalitzaran en dues nacions: Xina i Índia. Xindia, per utilitzar l’afrofortunat neologisme de l’economista indi Jairan Ramesh.

Xina (1.300 milions d’habitants) i Índia (1.100 milions), concentren quasi 2/5 parts de la població mundial. Les seves economies són les de major creixement en el món en els últims 15 anys, amb un promig de creixement anual del 10% per a Xina i un 8% per la Índia. Inclús en aquest període de recessió que sofreix l’economia mundial, està previst que, tot i que en menor escala, les economies xinesa i índia continuïn creixent, a un ritme de 6.70% la primera (la major del món) i de 5.10% la segona (la segona en el món).

El seu percentatge del producte brut mundial ha anat incrementant-se, des d’un 6.70% al 1980, a un 27,3% a l’any 2005, un 30.83% el passat any 2008 i les projeccions indiquen que rondarà el 33% (una tercera part del producte brut mundial) al 2010. Aquesta proporció és molt superior a l’aportació al producte mundial brut de l’any passat de la Unió Europea (21.0%) i dels EUA (20.1%).

Tot i que similars en població el producte intern brut de Xina és de 4 a 5 vegades superior al de la Índia.

Xina i Índia han sobrepassat en producte intern brut (PIB) i en poder de paritat de compra (PPC) a països del G7 com Itàlia, Canadà i França; és més, Xina i Índia són les dues

primeres economies del món en la relació deute extern – reserves internacionals. Els països del G7 són els més endeutats del món. El percentatge del deute extern en relació al seu PIB és de 93.42% pels EUA; un 458.53% per Anglaterra i un 209.63% per França, mentre que per Xina és de sols un 5.38% i d'un 4.91% per la Índia. (1) Xina és el país amb majors reserves monetàries al món (2033 milers de milions de dòlars) dels quals 900.000 milions són títols i bons del tresor dels EUA. Índia és el 5è país en reserves amb 274,20 mil milions de dòlars, superada sols per Xina, Japó, Rússia i Taiwan.

Ambdós països, (Xina majoritàriament) reben més d'una quarta part de la inversió estrangera directa dirigida als països en desenvolupament.

És inèdit en la moderna història de la humanitat el simultani enlairament econòmic de dues nacions de semblant potencial demogràfic i de recursos que, sens cap dubte, dominaran el panorama econòmic, i potser polític, del segle XXI.

Al 1750, alguns anys abans de l'apoteosi de la revolució industrial europea, Xina i Índia ja representaven més de la meitat de la població mundial i més de la meitat de la producció manufacturera del planeta. Dos-cents anys després i gràcies a guerres de conquesta de tipus colonial (incloent la primera guerra de la droga (opi) a la història de la humanitat) per part de les potències occidentals, la seva aportació a la producció industrial o manufacturera s'havia reduït a un 5%, i la seva població, tan nombrosa com sempre, s'havia empobrit dramàticament. Mentre la roba de Manchester inundava el mercat indi, els ossos dels teixidors de lli i cotó del Caixmir i Rajastan blanquejaven els camps de la Índia. Els vaixells anglesos introduïen a canonades l'opi a Xina mentre saquejaven la seva seda i la seva tecnologia.

Però en els últims cinquanta anys els dos gegants asiàtics s'han estat aixecant de la postració colonial a la que van ser sotmesos. Amb la mil·lenària subtilitat i paciència oriental, El Drac i L'Elefant han començat a exigir el seu lloc al món.

Però ambdues potències són vulnerables en l'aspecte de les seves reserves i subministres d'energia. Ambdues economies són importadores netes de petroli. Xina actualment consumeix al voltant de set milions de barrils de petroli al dia, dels quals més del 50% és importat, i el creixement vertiginós i accelerat de la seva economia i del poder adquisitiu de la seva enorme població permeten inferir que aquest consum no farà sinó augmentar en els propers anys.

Índia actualment consumeix 3.100.000 barrils diaris de petroli (dels quals poc més del 70% és importat) i s'estima que per l'any 2013 el seu consum rondarà els 5 milions de barrils per dia. El dinamisme i vitalitat d'ambdues economies i el seu colossal potencial demogràfic, que demandarà cada cop majors quantitats d'energia, posen a ambdós països en rumb de col·lisió amb els EUA i Europa, en la mesura en que les fonts d'abastiment energètic es facin cada cop més escasses i la competència per apoderar-se d'elles cada cop més violenta.

Tan les elits xineses com les índies han percebut les possibilitats i potencialitats que una aliança entre les dues nacions que concentren el 36% de la població mundial i quasi una tercera part del producte brut mundial podria tenir; més encara, una aliança d'aquesta naturalesa actuarà a la pràctica com un centre de gravetat que inexorablement atrauria cap a sí a la resta de les nacions asiàtiques (Japó, Corea del Sud, Taiwan, Vietnam, Singapur, Malàsia, Indonèsia) creant així un colossal i irresistible centre de poder que a la pràctica decretaria l'adveniment del segle d'Àsia.

Al novembre de l'any 2006, el president xinès Hu Jintao va visitar la Índia convidat pel president d'aquest país Manmohan Singh, tornant així una visita que aquest últim havia realitzat a Beijing a principis d'aquest mateix any, trencant d'aquesta manera varies dècades de gelades i tirants relacions que inclogueren una breu guerra fronterera a la zona d'Anunachal Pradesh al 1962. D'aquesta visita en va sorgir un acord conegut com "L'estratègia de les 10 Puntetes", instrument bilateral desenvolupat en 48 punts que inclou mesures de complementarietat de les seves economies i, el que potser sigui el punt més important, acords en matèria de seguretat energètica per evitar competir per fonts externes d'hidrocarburs.

Tot i la proximitat de Xina a Pakistan, incloent el seu recolzament i col·laboració pel desenvolupament del programa nuclear bèl·lic d'aquest últim país (rival històric i tradicional de la Índia) i del silenciós però ferm recolzament indi als dissidents tibetans, i de la proximitat i alineament de Nova Delhi amb la majoria de postures i interessos estadunidencs a la regió, els dirigents xinesos i indis van intentar assumir als seus països com a socis, i potser aliats en un futur proper, abans que com a competidors o rivals.

Els cercles de poder estadunidencs i europeus han recolzat activament l'ascens de la Índia com a potència industrial, comercial, de serveis i fins i tot militar per intentar oposar-la com un contrapès regional a la indubtable emergència de Xina com a gran potència econòmica del segle XXI. La operació Tibet amb la mediàtica figura del Dalai Lama com a actor principal, semblaria voler incrustar una cunya entre els dos colossos asiàtics.

A l'encontre de mandatari abans mencionat, Manmohan Singh va afirmar que: "Índia i Xina juntes poden reestructurar l'ordre mundial". A la vegada Wen Jiabao, primer ministre xinès en visita oficial a la Índia havia declarat pocs mesos abans: "La cooperació (entre Xina i la Índia) és com dues pagodes, una de hardware i una altra de software. Combinats, podem ser líders del món. Quan aquest dia arribi significarà l'adveniment del segle d'Àsia".

Xina és el primer productor de hardware a nivell mundial mentre que Índia ho és de software i de TICS (Tecnologia de la Informació i la Comunicació).

En cercles financers mundials s'acostuma a assenyalar que Xina és la gran fàbrica mundial mentre que Índia és la major oficina de serveis del planeta. Com sembla les elits d'ambdós països han acordat una tàcita divisió del treball dirigida a complementar els seus mercats interns i externs.

Però si alguna cosa ha ensenyat la història sobre la forma de producció capitalista és que la cooperació i la coexistència pacífica dins d'ell són impossibles. Resignarà Xina la possibilitat de desenvolupar una gran plataforma de serveis informàtics i tecnologies de la comunicació en benefici de la Índia?

Les seves grans masses empobrides no empenyeran a les elits indies a promoure la instal·lació de grans parcs manufacturers que generin feina però la producció dels quals inexorablement entrarà a competir amb els productes xinesos?

Tampoc s'ha de descartar, perquè la història també n'ha donat mostres, que el pensament oriental pugui arribar a ser més subtil i holístic en matèria de planificació estratègica i política que l'occidental, i la possibilitat de que xinesos i indis aconseguixin

avançar junts i en estreta col·laboració en el seu camí a un futur domini bipolar mundial ha de ser tinguda en compte.

Xinesos i indis s'estan posicionant en el taulell mundial dels escacs geoenergètic, amb una visió i planificació estratègica a mitjà i llarg termini que els permeti sustentar les seves aspiracions de grans potències mundials sense els sobresalts que els imposarien la manca de subministraments energètics segurs i confiables. Aquest tipus de planificació és molt coherent amb els escenaris energètics que es viuran als propers vint anys quan amb prou feines quedaran al món un grapat de països amb capacitat exportadora d'hidrocarburs i on el preu d'aquests, per alt que arribi a ser, serà irrellevant davant la desesperada necessitat de subministres hidrocarburífers que sobrevindrà.

Xina consumeix actualment al voltant de set milions de barrils de petroli al dia (encara molt lluny dels 20 que consumeixen els EUA), dels quals n'importa més del 50% i el seu consum no deixa de créixer acceleradament.

Índia avui produeix prop de 700.000 barrils diaris de petroli, però consumeix 3.100.000 barrils per dia, el que es tradueix en un dèficit de 2.400.000 barrils diaris.

Xina i Índia consumeixen en forma conjunta més energia primària (no només petroli) que els EUA i també que la Unió Europea. Entre 1990 i el 2005 el consum d'energia primària de Xina i Índia, en proporció al total mundial, passà del 10.8% al 18.4%. En consum de carbó, el seu pes conjunt va augmentar del 28.5% al 44.2%, mentre que en consum de petroli va créixer del 5.8% al 11.5%. Però, encara avui, Xina consumeix per habitant 4 vegades menys energia primària que Japó i Alemanya, 4.3 vegades menys que França i 7.9 vegades menys que els EUA. (2)

Àsia és el continent que més petroli produeix i també el que més petroli consumeix, però ho fa amb la moneda dels EUA i sota les seves condicions i supervisió militar. Els acords de cooperació entre Xina i Índia apunten a modificar aquesta situació. Actualment els mitjans occidentals han creat una matriu d'opinió, atribuint-li al creixement econòmic i industrial xinès i indi, la relativa escassetat energètica mundial i els mals ambientals (efecte hivernacle) relacionats amb el consum d'hidrocarburs; però les xifres diuen una altra cosa: A Xina es consumeix entre 1 i 2 barrils (depenent de la regió) per habitant, per any, mentre que a la Índia el promig no arriba a mig barril. Òbviament els xinesos i indis són molts i això fa que aquests països, vistos globalment, consumeixin molt, però a Amèrica Llatina i el Carib el promig de consum és de 4 a 5 barrils per persona, per any, 14 a 15 barrils a la Unió Europea i de 24 a 25 als EUA, aleshores: Qui consumeix més? Qui exerceix més pressió sobre la demanda mundial? Qui contamina més?

Xina és actualment el segon consumidor de petroli al món, només superat pels EUA i el tercer major importador de petroli del planeta, només superat pels EUA i Japó. Índia és el sisè consumidor a nivell mundial i el novè a la classificació d'importadors.

Els principals jaciments xinesos (Daquin, Liaxe i Sengli) assoliren el seu pic històric a la dècada dels '90, i estan en franc declivi. Els últims descobriments "off shore" al Mar de Xina són percebuts per la direcció d'aquest país més com reserves estratègiques davant un eventual desabastiment o bloqueig del petroli importat que com a elements de resposta a les seves necessitats de consum actuals. Els principals jaciments indis són Mumbai High, Assam, Cambay, Krishna-Godavi i Cauvery, tots ells jaciments madurs la producció dels quals es troba en declivi. Per alentir la inversió privada, a l'any 2002 el ministeri de petroli i gas va posar en marxa la "New Exploration License Policy",

mitjançant la qual es permet a empreses privades posseir el 100% del capital en projectes relacionats amb petroli i gas natural.

Xina obté la meitat del seu petroli importat de la zona del Proper Orient (erroniament denominada Mità Orient per la majoria d'agències de notícies), i necessita modificar aquest patró geogràfic d'importació perquè a més de fer a la seva economia extremadament depenent d'una regió que a més de ser summament inestable i volàtil, està fèrrimament dominada en l'aspecte militar pels EUA. Per arribar a ports xinesos el petroli del Proper Orient ha de traslladar-se per via marítima a través dels estrets d'Ormuz al Golf Pèrsic, i de Malaca entre el mar d'Andamán i els mars del sud de Xina, el que transforma a aquesta ruta en molt vulnerable a possibles atemptats o bloqueigs, situació que ha empès a la direcció xinesa a buscar, en els últims anys, noves fonts de subministres i noves rutes de transport.

Des de principis de la dècada dels '90 els analistes i especialistes petrolers xinesos i indis han anat desenvolupant una estratègia de posicionament a zones del món amb jaciments d'hidrocarburs (Sudan, Birmània, Angola, Sud-est d'Àfrica) que per aleshores no semblaven atraure excessivament els interessos dels cercles de poder estadunidencs o als tentacles de les grans corporacions energètiques anglosaxones.

A finals dels noranta, Xina va fer presència amb força a països com Veneçuela, Kazajastan, Nigèria, Algèria i Canadà, disparant les alarmes a Washington i a les oficines de la Exxon, Chevron, Shell i British.

Amb la seva política agressiva d'expansió i diversificació de fonts d'abastiment petroler Xina s'ha apropiat a països que els EUA i els cercles otanistes d'Europa han assenyalat com a terroristes o perillosos per la pau i l'estabilitat de les seves regions (Veneçuela, Iran, Sudan, Uzbekistan, Birmania) i no es pot deixar de pensar: aquests països seran terroristes o perillosos perquè tenen petroli? O seran perillosos i poc fiables perquè aquest petroli ja no és de tan fàcil accés i manipulació per part dels EUA i les seves corporacions? Al 2005 la petrolera estatal China National Petroleum Company (CNPC) va guanyar els drets de varis camps petrolers a Aktyubinsk (Kazajastan), des del que a finals d'aquest any es va posar en funcionament l'últim tram d'un immens oleoducte que va des dels jaciments kazajos del Mar Caspi fins Alashankov, a l'occidental província xinesa de Xinjiang.

Aquest mateix any la CNPC es va fer amb el control de la corporació canadense Petrokazakhstan per 4.180 milions de dòlars, superant la oferta de l'empresa índia Oil And Natural Gas Corporation (ONGC). Amb aquesta adquisició Xina no només va adquirir drets a jaciments kazajos a Àsia Central, sinó que, i això és de significativa importància, va donar a entendre als EUA que el seu enorme poder econòmic ja li permetia adquirir jaciments i empreses petroleres ubicades en plena Nord-amèrica. Per no deixar dubtes sobre les seves polítiques expansives a tots els confins del món, incloent els propis EUA, a finals de 2005 una altra companyia xinesa, la China National Offshore Oil Corporation (CNOOC), va estar a punt d'adquirir la petrolera estadounidense UNOCAL, negociació que va ser frustrada pel congrés estadunidenc a través d'una resolució que vetava l'adquisició per "raons de seguretat nacional". Un mai es deixa de sorprendre del cinisme amb que poden actuar aquests imperialistes. Les raons de seguretat nacional que són bones pels EUA i la UNOCAL mai ho són per, posem per exemple, Veneçuela i la seva petrolera estatal PDVSA o Mèxic i la seva PEMEX, on qualsevol intent de defensa de la sobirania i control d'aquestes empreses per part dels seus respectius governs sempre són titllats "d'intervencionisme" o d'actuar en contra del lliure joc de les lleis del mercat.

Les empreses xineses han estat adquirint companyies i drets d'explotació per tot el món, pagant la majoria de les vegades preus molt per damunt dels establerts per les lleis de la oferta i la demanda. Això no pot significar sinó una estratègia a mitjà i llarg termini en la que Xina no només s'assegura pel futur els recursos hidrocarburífers que el seu creixement i expansió econòmica i industrial tan necessiten, i encara més necessitaran en els propers anys, sinó que d'aquesta manera la gran nació oriental també va adquirint una quota de poder dins del cartel dels països i corporacions productores de petroli, per així poder influir en els preus i volums de producció, poder que sens dubte utilitzarà en funció dels seus interessos nacionals.

La recessió mundial li està oferint a Xina la oportunitat de firmar contractes de subministrament en un futur en condicions molt favorables. En un moment de crisi en els mercats financers, l'enorme liquidesa monetària de Xina li atorga un poder de compra pràcticament il·limitat, no només sobre concessions i drets en diferents països del món, sinó també d'empreses petrolieres les accions de les quals per efecte de la recessió estan a preus molt baixos.

Conscient d'aquesta situació, l'administració nacional de l'energia de Xina li ha assignat a la National Offshore Oil Corporation (CNOOC), a la China National Petroleum Corporation (CNPC) i a Sinopec quasi dos bilions de dòlars per obtenir concessions, companyies i contractes de subministrament per tot el món. Els dirigents i geoestratègues xinesos aposten per un control directe de les seves fonts d'hidrocarburs a l'exterior, i tenen els recursos financers per aconseguir-ho. El govern i les corporacions petrolieres índies han entès que no poden competir amb la potència econòmica de les companyies xineses, i per això, han apostat per la cooperació bilateral abans que per la competència en matèria energètica amb el seu veí transtibetà; així, Índia va propiciar la firma d'un "Memorandum Per Enfortir la Cooperació en el Camp del Petroli i el Gas natural", que es va firmar a Beijing al gener de l'any 2006.

Aquest acord contempla l'intercanvi d'informació en les pujades pels actius a l'estranger, l'exploració i producció conjuntes, la comercialització conjunta de productes petroquímics i derivats del petroli, la col·laboració en la construcció i manteniment d'oleoductes i gasoductes transnacionals, la investigació i desenvolupament de combustibles més respectuosos amb el medi ambient, així com acords operatius entre empreses xineses i índies.

Com a producte d'aquest acord s'ha vist com en els últims anys companyies xineses i índies han anat ofertant de forma conjunta per adjudicar-se jaciments i drets d'explotació a països tan diversos com Síria (adquisició per 580 milions de dòlars per part d'ONG VIDESH Ltd i China National Petroleum Corporation a Petrocanadà); Colòmbia, on Sinopec (China Petroleum chemical Corporation) i ONGC van invertir 800 milions de dòlars per adquirir el 50% de la petrolera OMIMEX Colòmbia, posseïdora de 5 camps amb reserves de 60 milions de barrils i on ONGC Videsh Limited i Sinopec tenen en un joint venture, vàries plantes de producció, on produeixen i exporten més de 25.000 barrils diaris; Sudan, on la China National Petroleum Corporation (CNPC) s'ha associat a la ONGC en el marc d'un consorci anomenat la Greater Nile Petroleum Company (GNOPC) per explotar els jaciments al Muglad, al sureny territori somali del Darfur; i potser el que sigui l'exemple més important d'aquests acords sino-indis, l'adquisició per més de 100.000 milions de dòlars del camp súpergegant de Yadavaran, a Iran, per part de Sinopec (51% de les accions) i ONGC (29% del paquet accionari) a l'octubre de l'any 2006.

Xina i Índia al Proper Orient

Xina va posicionant-se avantatjosament a la zona del proper orient des de ja fa varis anys. A l'Iraq de Saddam Hussein les companyies xineses van fer milionàries inversions que van quedar paralizades i els seus actius congelats des de la invasió d'aquest país pels EUA. Però a l'agost de l'any passat l'actual govern iraquità va firmar un contracte amb CNPC per 3.000 milions de dòlars donant llicència per explotar el camp d'Al Ahdab al sud-est de Bagdad, sent la primera companyia estrangera que extraurà petroli a Iraq des de la nacionalització de la seva indústria petrolera a l'any 1972. En aquest mateix ordre d'idees, la Royal Ducht Shell ha aconseguit acordar termes d'associació amb la CNPC i amb Sinopec per desenvolupar i explotar el camp de Kirkuc al conflictiu territori nord del Kurdistan iraquità.

En els començaments d'aquest segle s'ha evidenciat un fort apropament de Xina amb els països de la zona, que inclou inèdites visites com la del cap d'estat xinès Hu Jintao a Aràbia Saudita els dies 10, 11 i 12 de febrer de l'any en curs, segona visita del cap d'estat xinès a aquesta nació en els últims tres anys. Ja al gener de l'any 2006 el rei Abdulláh d'Aràbia Saudita, en el que va ser la seva primera visita oficial com a monarca a l'estranger, va visitar Beijing. És interessant i il·lustratiu sobre la futura geopolítica petrolera dels jerarques wahabites el fet de que el mandatari saudita escollís precisament a Xina com la seva estrena en l'àmbit de les relacions internacionals, abans que, al que fins aleshores, havia estat el seu principal aliat i client: els EUA.

Xinesos i saudites han vingut des d'aleshores firmant acords en matèries tan dissemblants com educació, medi ambient, ferrocarrils, satèl·lits, armes, agricultura, microelectrònica i, per suposat, petroli. El passat any 2008 l'intercanvi comercial sino-saudita va assolir la xifra de 41.800 milions de dòlars, àmpliament favorable a Riad, pel que Xina fa grans esforços per introduir els seus productes en un mercat tan ric i tan estratègic.

Però els xinesos no només apunten a Aràbia Saudita en aquesta regió; a la visita que al febrer d'aquest any va realitzar el president xinès Hu Jintao al país dels llocs sants musulmans, també es va reunir amb representants dels països integrants del Consell de Cooperació del Golf: Oman, Qatar, Emirats Àrabs Units, Kuwait, Bahrein, a més de la pròpia Aràbia Saudita, per negociar un acord de lliure comerç. Com a mostra d'això anterior s'ha de destacar la construcció a Dubai de Chinamex, un gegantí centre comercial dissenyat com una vitrina de promoció dels productes i serveis xinesos per la regió.

L'intercanvi comercial xinès amb els països integrants d'aquest consell de cooperació (excloent a Aràbia Saudita) el passat any 2008 quasi va tocar els 40.000 milions de dòlars i s'espera que superi els 50.000 milions pel 2010.

Índia també manté bones relacions amb el Consell de Cooperació del Golf (inclosa Aràbia Saudita) i els seus intercanvis comercials van ser, el passat any 2008, de 28.300 milions de dòlars, i s'espera que superin els 40.000 milions pel 2010. Índia va avançant amb més cautela en les seves relacions amb els països del golf, de governs fonamentalistes en allò religiós, perquè anys d'enemistat i guerres amb l'islàmic Pakistan, on el component religiós islàmic-hindú ha estat present, no han creat el millor dels climes per relacions més estretes amb les nacions defensores dels llocs sants de l'Islam. Però el pragmatisme dels

líders indis ha anat aplanant el camí d'accés als, per ells vitals, recursos petrolífers àrabo-perses.

Xina i Índia a Àfrica

Sobre el potencial petrolier de l'Àfrica sub-sahariana s'han posat els ulls, i també les mans, dels grans poders i interessos energètics mundials. Xina i Índia no han sigut l'excepció a aquesta regla.

Índia obté d'Àfrica el 20% de les seves importacions d'hidrocarburs, mentre que en el cas de Xina aquest percentatge s'eleva a un 30%. Índia aprofita la presència de les seves fortes minories ètniques a Àfrica oriental i central, conseqüència del seu passat colonial britànic comú, amb una gran influència econòmica i comercial en els seus respectius països d'acollida, per enfortir els seus vincles amb aquests països (Ghana, Zambia, Gabon, Guinea Bissau, Illes Maurici, Tanzània, Kènia, inclús la francòfona Costa de Marfil) i intentar obtenir influència política que li redundi en la obtenció de concessions petrolieres. Mentre que a Àfrica Xina apositat per la cooperació econòmica pura i dura com a instrument de penetració política i econòmica i posicionament en les seves reserves d'hidrocarburs (per l'any 2007 el comerç sino-africà va estar al voltant dels 53.000 milions de dòlars i Xina aspira a elevar-lo a 100.000 milions al 2010), Índia, que no compta amb la musculatura econòmica de la celesta terra del medi, utilitza com a estratègia la cooperació en matèries com el traspàs de tecnologia en matèria educativa i informàtica, la solidaritat farmacològica (Índia és el principal subministrador de medicaments genèrics pel tractament del sida a Àfrica) i la fabricació i comercialització de les seves molt econòmiques manufactures a territori africà (la corporació Tata ja va instal·lar la primera planta de muntatge dels seus vehicles, els més barats del món, a Zambia). Segons Harry Broadman, assessor d'Àfrica al Banc Mundial, els llaços que la Índia està teixint a països del sud i de l'est d'Àfrica semblen ser més sòlids i duradors que els que Xina pot aconseguir perquè existeixen nexes lingüístics i culturals (les colònies índies ja tenen més de 100 anys a Àfrica) que els xinesos no posseeixen. Com bé ho va avançar en el seu moment el Mahatma Gandhi "El comerç entre Índia i Àfrica serà d'idees i serveis, no de bens manufacturats contra matèries primes, a la manera dels explotadors occidentals". Al sud de Sudan, complint els acords de cooperació firmats a Beijing a l'any 2006 entre les altes autoritats energètiques sino-índies, les empreses CNPC de Xina i ONGC de la Índia s'han associat en el marc d'un consorci de nom Greater Nile Petroleum Operation Company (GNOPC), adquirint els drets d'explotació dels jaciments del Muglad, a la surenya regió del Darfur. (3)

Sudan produeix el 7% del petroli importat per Xina, per això, la diplomàcia d'aquest país s'ha negat, des del seu lloc al consell de seguretat de les nacions unides, a recolzar qualsevol tipus de sanció contra aquest país africà.

A Angola, principal proveïdor africà de petroli a Xina, aquest últim país està construint infraestructures tals com hospitals, vies fèrries, carreteres, habitatges i aqüeductes, establint una sòlida posició de cara al seu futur com a client petrolier d'aquesta nació lusoparlant.

Passa el mateix amb països com Nigèria on Sinopec realitza prospeccions, Algèria, Marroc, Níger, Mauritània i Mali. Tot i que els volums de producció a Àfrica de les empreses xineses i índies encara disten molt de comparar-se amb el que d'allí extreuen les grans corporacions petrolieres anglosaxones, és clar que les societats africanes

encara es mostren ressentides pel seu proper passat colonial i per dècades de menyspreu racista per part d'europaus i estadounidencs.

Les nacions africanes veuen a Xina i Índia com a socis i inversors més acceptables, dins d'esquemes de col·laboració sud-sud hàbilment manipulats pels estrategues i diplomàtics d'aquests dos països, tan diferent del condescendent paternalisme, quan no franc menyspreu racista, amb que són tractats per la majoria dels governs i corporacions occidentals.

Xina i Índia a Amèrica Llatina

Amèrica Llatina és, conjuntament amb Àfrica, la gran aposta mundial dels planificadors energètics tan xinesos com indis, en el joc mundial del petroli. Veneçuela, el gran productor sud-americà, és la fitxa de major valor en aquesta part del joc. Al febrer d'aquest any el president de Veneçuela, comandant Hugo Chávez Frías i el vicepresident xinès Xi Jinping, en visita oficial d'aquest últim a Caracas, van firmar múltiples acords de cooperació entre els que se'n destaca un entre l'estatal petrolera veneçolana (PDVSA) i Chinaoil per col·locar en mercats xinesos entre 80.000 i 200.000 nous barrils de cru veneçolà.

A l'abril d'aquest any el president veneçolà va visitar Beijing (sisena visita en 10 anys) i va firmar acords que elevaran, en el transcurs del proper any, a un milió de barrils diaris la quantitat de petroli que Veneçuela ven a Xina. Aquesta quantitat estava planificada per ser assolida a l'any 2013, però ambdós governs van decidir accelerar els terminis.

La notícia d'aquests acords no pot haver deixat de causar inquietud i preocupació a Washington i és probable que els gestos d'apropament que el president Barak Obama ha tingut amb el president Chávez estiguin relacionats amb aquesta notícia.

Els responsables de la seguretat energètica dels EUA no poden sinó sentir-se intranquils al veure com un dels seus principals i propers proveïdors (membre junt amb Mèxic i Canadà del seu primer anell de seguretat energètica) estreny relacions amb la nació que està cridada a disputar-li la supremacia mundial al segle XXI. Beijing no desitja, per ara, conflictes directes amb el govern dels EUA per aquesta regió, però maniobra hàbilment des de les esferes dels àmbits comercial-financer-energètic per aprofitar al màxim les hores baixes que viuen els EUA a Amèrica Llatina.

A l'alta direcció xinesa no pot haver-se-li escapat el fet de que actualment a Amèrica Llatina existeix una zona d'influència a ocupar producte del viratge cap a l'esquerra i la resistència a la ingerència estadounidenca per part de la majoria dels països de la regió. És simptomàtic que Roger Noriega, secretari d'estat per assumptes de l'hemisferi occidental del govern de George W Bush, declarés al seu moment que: "Xina ha anat traduint el seu èxit econòmic (i la seva recerca de recursos per alimentar el seu desenvolupament econòmic) en una major influència a Amèrica Llatina i el Carib... EUA seguirà observant molt de prop l'estratègia xinesa per arribar fins a Amèrica Llatina, amb la finalitat d'assegurar-se de que aquesta activitat és compatible amb el durament guanyat progrés de la regió cap a la democràcia representativa". (4)

Aquí és oportú assenyalar que quan funcionaris d'alt nivell de Washington, parlen de la seva preocupació per les condicions de la "democràcia representativa" o de la "democràcia" a seques, en altres països no especialment sotmesos o alineats amb els

seus interessos, utilitzen el terme en forma “fukuyàmica” (5), és a dir, l'equiparen o utilitzen com a sinònim dels propis EUA, per la qual cosa la declaració del senyor Noriega al ser llegida entre línies el que expressa és que Xina intenta infiltrar-se o establir-se en una regió “durament guanyada” pels EUA pels seus interessos i influència.

Xina participa a Veneçuela en el desenvolupament dels blocs Junín i Carabobo del camp Faja Petrolífera del Orinoco (major reservori de petroli al món) en el que empreses mixtes sino-veneçolanes (CNPC-PDVSA) ja produeixen més de 100.000 barrils per dia en el primer d'aquests blocs.

Veneçuela ha contractat amb empreses xineses la construcció de quatre supertanquers destinats a transportar cap a aquesta nació asiàtica el petroli que aquestes empreses produeixen a la faja. És significatiu assenyalar que pel 1999, any de l'ascens al poder del president Chávez, l'intercanvi comercial entre Xina i Veneçuela amb prou feines arribava als 200 milions de dòlars l'any, mentre que al 2008 va superar els 10.000 milions de dòlars i pel 2013 s'aspira a superar els 20.000 milions de dòlars a l'any.

A la seva visita a Beijing el president Chávez va aconseguir un acord per elevar els dipòsits d'un fons de desenvolupament sino-veneçolà fins la quantitat de 12.000 milions de dòlars, recursos que seran destinats a promoure i finançar negocis i projectes conjunts entre les dues nacions.

Els interessos energètics xinesos a Amèrica Llatina no s'esgoten a Veneçuela; a Brasil, la nova vedette sud-americana del petroli, l'estatal Petrobras ha acordat amb Sinopec proveir de 100 a 160.000 barrils diaris de petroli a les refineries xineses.

Al maig d'aquest any es farà efectiu un crèdit xinès a favor de Brasil per 10.000 milions de dòlars pel desenvolupament dels jaciments off shore de la nació amazònica i amb garantia del petroli d'aquests mateixos jaciments, amb el que Xina avança a Amèrica del Sud amb la seva política d'utilitzar la seva immensa liquidesa monetària per assegurar-se la diversificació en les seves fonts d'abastiment petroler. S'ha de recordar que Brasil integra juntament amb Xina, Índia i Rússia el grup BRIC, associació de països que per la seva mida, potència demogràfica i recursos naturals i tècnics, està cridada a influir poderosament en la història de la humanitat dels anys venidors.

Equador va firmar aquest any un contracte amb el banc de desenvolupament de Xina per un préstec per mil milions de dòlars, amb garantia de petroli, segons va declarar a l'abril d'aquest any el president d'aquesta nació Rafael Correa. Aquest préstec serà utilitzat per finançar una central hidroelèctrica (construïda per un consorci xinès) la qual cosa permetrà a Equador alliberar i destinar a l'exportació (òbviament cap a Xina) una bona quantitat de barrils de petroli que avui destina a produir electricitat.

A l'agost de l'any 2003, la China National Petroleum Company (CNPC) va guanyar els drets de prospecció en varis lots amazònics en territori equatorià. En aquest mateix any la China National Chemical (Sinochem) va comprar el 14% d'un jaciment petroler a la província equatoriana d'Orellana a l'empresa Conoco-Phillips per 100 milions de dòlars.

Perquè no quedin dubtes de la seva ferma voluntat d'instal·lar-se a Amèrica Llatina, Xina és, des d'aquest any, soci participant del Banc Interamericà de Desenvolupament (BID).

Per la seva part Índia també avança en la carrera per posicionar-se a l'accés a les fonts energètiques d'Amèrica Llatina i El Carib. L'empresa privada índia Reliance Industries

Limited invertirà al Perú 500 milions de dòlars en l'exploració d'hidrocarburs als propers 5 anys. Ja al 2008 aquesta empresa havia ingressat al Perú al adquirir drets d'exploració i explotació a la conca Titicaca. (5)

També a la zona andina el ministre d'energia i petroli de la Índia va anunciar aquest any que el seu país pretén adquirir el 50% de la producció boliviana de gas natural. Al setembre de 2008 els governs de la Índia i Colòmbia van firmar un acord de cooperació en matèria d'hidrocarburs; i en aquest mateix país ONGC Videsh Limited posseeix tres blocs marins al Carib colombià.

La ONGC Videsh Limited s'ha associat a l'espanyola Repsol YPF i a la noruega NORSK Hydro per explorar i explotar, conjuntament amb l'estatal petrolera cubana Petrocuba, els jaciments off shore que la nació antillana posseeix a la zona del polígon oriental del forat de la dona en aigües del Golf de Mèxic.

A l'abril de 2008 van visitar Veneçuela el ministre indi de petroli i gas natural Murli Deora, i el president de la corporació petrolera estatal d'aquest país Radhey Shyan Sharma, per firmar l'acord pel que es crea una empresa mixta indo-veneçolana que explotarà una concessió al bloc San Cristóbal del camp Faja Petrolífera de l'Orinoco; aquesta empresa estarà conformada per la Corporació Venezolana del Petróleo (CVP) amb un 60% de les accions i per la filial internacional de la ONGC, la ONGC Videsh LTD (OVL) amb un 40% de les accions. En aquesta concessió s'estima que puguin existir reserves per l'ordre dels 250 milions de barrils de petroli i té un estimat d'inversió directa de 450 milions de dòlars.

La Geopolítica Energètica de Xina i Índia a Àsia Central i el Mar Caspi

És indubtable que la guerra d'Afganistan fa olor a petroli i gas per tot arreu. Ni tan sols la gastada i encara sostinguda campanya mediàtica que per anys han realitzat els EUA i els cercles otancistes a través de les seves divisions informatives (CNN, FOX, AP, REUTERS) han pogut convèncer al públic mundial consumidor d'aquest tipus d'escombraries informatives de que a les valls i gorgs afganesos s'hi amaguen els representants d'obscures i dimoniàques forces terroristes que com sembla tenen com a única finalitat d'existència el matar innocents civils a països occidentals. En realitat on a diari ocorren matances de civils, incloent dones i nens és precisament a Afganistan, però no són precisament els talibans els qui els assassinen sinó els molt equipats exèrcits invasors dels EUA i d'alguns països de la OTAN.

La causa d'aquesta invasió i la determinació que han mostrat els governs d'EUA (l'anterior i també l'actual) de dominar Afganistan a qualsevol preu, té a veure, com no, amb el petroli i amb la possibilitat de que tan Xina com la Índia accedeixin als recursos petrolers de la zona.

El petroli i el gas d'Àsia Central si sortís cap al nord o cap a l'oest cauria irremissiblement sota el control rus, i més ara, quan la fallida operació georgiana per controlar els passos transcaucàsics a través dels quals podia fluir el petroli i el gas d'Azerbadjan i demés països de la zona del Mar Caspi cap a Europa, va fracassar estrepitosament. En el cas de que aquestes recursos fluïssin cap a l'est, Xina tindria el control total sobre ells, quelcom inacceptable per a certs think thanks molt poderosos i influents dins dels governs estadunidencs, com ho són alguns personers de la poderosa Comissió Trilateral i del Council on Foreign Relations, amb Zbigniew Brzezinski al capdamunt.

La tesi fonamental de Brzezinski, que a la vegada la pren de l'anglès Sir Halford McKinder, és la de que s'ha d'evitar a tota costa la creació d'un poder dins de la massa continental euroasiàtica. Si Xina es quedés amb el control dels recursos energètics d'Àsia Central i el Mar Caspi, o si arribés a aliar-se amb Rússia i Iran en el marc de l'Acord Per la Cooperació de Xangai, per afirmar aquest control, potenciarà el seu ja espectacular creixement econòmic, quelcom en extrem amenaçant i atemoridor pels cercles de poder atlantistes. És per aquesta raó que molts analistes, com els professors Carlos Genatios i Marianela Lafuente assenyalaren en el seu moment que la guerra d'invasió a Iraq contra qui estava dirigida des del primer moment era contra una Xina que estava semblant-se una posició massa forta amb el règim de Saddam Hussein. (6)

Davant d'això, els recursos petrolífers i gasífers d'Àsia Central i el Caspi només tenen com a sortida el sud, a través d'Afganistan i Pakistan, amb rumb al mar d'Aràbia i l'Oceà Índic. Per això és tan vital controlar Afganistan. Aquesta via també podria passar per Iran, però els EUA i la OTAN no s'arriscaran amb un país al qual no han pogut sotmetre tot i les pressions i agressions de ja varies dècades. Tot i un llarg període de col·laboració molt estreta amb els serveis secrets de Washington i d'actuar a la zona com a executor de mesures no sempre lícites en contra d'Iran, Afganistan i altres països, Pakistan no sembla inspirar tota la confiança dels ideòlegs i jerarques del Pentàgon. No s'ha d'oblidar que Pakistan ha mantingut, quasi des de la seva independència, una col·laboració summament estreta amb Xina, qui la va dotar amb tecnologia i capacitat nuclears amb les que equiparar-se a la Índia, la seva tradicional rival de la zona.

Xina ha d'estar més interessada en Pakistan com a territori de pas dels oleoductes i gasoductes que vinguin d'Àsia Central i el Caspi que del propi Afganistan, a la frontera del qual amb Xina s'hi arriba únicament a través del corredor de Wakhan, passadís massa estret i vulnerable com per ser fiable.

Xina també ha de resoldre el problema que per la seguretat dels seus mitjans de transport energètic des d'Àsia Central i el Caspi signifiquen els rebels Uigurs de la província turcomana i islàmica de Xinjiang. És altament probable que aquests rebels estiguin rebent finançament i recolzament logístic d'occident per, independentment de la justícia de les seves reclamacions o reivindicacions davant Beijing, utilitzar-los com a elements desestabilitzadors i una amenaça permanent als intents de Xina de portar recursos energètics de l'oest.

Però els líders xinesos han assumit aquest repte fomentant reformes econòmiques i realitzant grans obres d'infraestructura a la regió per així elevar la qualitat de vida en aquesta i altres províncies de l'interior xinès que no han participat de l'accelerat desenvolupament de les províncies i enclavaments costers.

Els xinesos abans de veure l'ètnia uigur com un element dissident i potser secessionista (tal i com els EUA, la OTAN i els seus mitjans informatius els han intentat presentar) intenten utilitzar a aquesta ètnia com a instrument d'enllaç i influència sobre altres països turcomans i islàmics d'Àsia Central (Turkmenistan, Tayikistan, Kirguistan i Uzbekistan).

Els governants indis, per la seva banda, recolzen l'actual règim titella a Afganistan perquè no se senten còmodes amb la idea de fonamentalistes islàmics al govern d'aquesta nació; però la Índia desconfia de dependre massa d'una regió sobre la que convergeixen masses interessos i poders i en la que la majoria dels seus integrants mantenen llaços estrets amb Pakistan. Inclús, el gasoducte IPI (Iran, Pakistan, Índia) de 2.500 quilòmetres d'extensió i un cost de 7.000 milions de dòlars, que en bona part solucionarà les seves

necessitats en aquesta rúbrica, d'una o d'altra forma el farà hostatge del seu enemic tradicional, Pakistan. EUA ha pressionat fortament als governs d'Islamabad i Nova Delhi perquè no concretin aquest acord, però les necessitats d'energia de la Índia i de finances de Pakistan semblen haver estat majors que dites pressions. Per l'any 2003 Turkmenistan, Afganistan i Pakistan van firmar un protocol per l'inici de la construcció d'un gasoducte que portarà gas (100 milions de mts³ diaris) des de Dauletabad, al sud-est de Turkmenistan, a través del nord d'Afganistan, fins als ports pakistanesos del mar aràbic. Índia, igual que amb el gasoducte IPI ha de sotmetre's a negociar amb Pakistan l'accés a aquest recurs que tant necessita.

No és superflu indicar que qui acabi controlant Afganistan no només controlarà el taulell petrolífer d'Àsia Central i el Caspi, sinó que també podrà controlar les aigües del riu Indo, que neix en terres afganeses i comparteixen aigües sota Pakistan i la Índia.

Interessos Energètics Xinesos i Indis a Àsia Sud-oriental

Els tradicionals productors de petroli de l'Àsia sud-oriental estan veient disminuir la seva producció de forma accelerada. Països com Indonèsia, Malàsia i Brunei aviat deixaran d'exportar petroli. Els recents descobriments a Vietnam semblarien atorgar-li a aquesta nació el relleu com a productor en aquesta zona.

Àsia sud-oriental cobra importància com a futur mercat petroler i com a lloc estratègic de trànsit dels carregaments de cru que venen des d'Àfrica i el proper orient amb rumb cap a Xina, Corea, Taiwan i Japó.

A Myanmar els governs xinès i birmà construeixen actualment un oleoducte que enllaçarà el port de Sittwe, al Golf de Bengala, amb Kunming, a la província xinesa de Yunnan; aquest oleoducte és part de la xarxa de transport alternatiu que Xina desitja construir per evitar la seva dependència de l'estret de Malaca respecte el petroli que adquireix a Àfrica i al Golf Pèrsic.

Utilitzant la metàfora de "un collar de perles", els xinesos han construït una sèrie de ports d'aigües profundes i bases navals des del sud-est de Pakistan (port de Guadar, molt aprop de l'estret d'Ormuz), passant per Sri Lanka, Bangladesh i Myanmar, que li permetran vigilar, protegir i, en cas necessari, intervenir en defensa de la seva flota de supertanquers. S'ha de recordar que per l'oceà Índic navega més del 70% del tràfic mundial de petroli. Xina ha firmat un acord de lliure comerç amb l'Associació de Nacions del Sud-est Asiàtic (ASEAN), el que li permetrà accedir de forma més directa als recursos hidrocarburífers d'Indonèsia, Brunei i Malàsia i a la capacitat de refinació de Singapur.

Índia també va firmar l'any passat un acord de lliure comerç amb l'ASEAN, però el seu volum d'intercanvi amb els deu països que integren aquesta associació és significativament menor (8 vegades menys) que el de Xina.

A Myanmar, al 2005, Xina va aconseguir firmar un acord amb el govern d'aquest país per la construcció del gasoducte Myanmar-Bangladesh-Xina, que va frustrar els esforços indis per concretar un Myanmar-Bangladesh-Índia.

Myanmar, ubicada geogràficament entre la Índia i Xina (Indoxina), posseeix apreciables reserves de gas natural. Actualment la major part de les exportacions d'aquest amer les realitza cap a Tailàndia a través del gasoducte Yadana.

Al estrènyer relacions amb Xina, Myanmar, igual que Sudan a Àfrica, ha estat etiquetada pels mitjans occidentals com un govern tirànic i genocida, el que pot ser cert o no, però és sospitós que aquest tipus de campanyes sempre es refereixin a països on conflueixen dues característiques: Primera, que siguin països amb grans reserves d'hidrocarburs i segona, que aquestes reserves no estiguin sota el control de grans corporacions occidentals o que els seus governs no estiguin alineats amb els EUA.

Myanmar va ser, com sembla, el país més democràtic i respectuós dels drets humans del món (almenys pels mitjans occidentals que mai s'adonaren de si allí es violaven drets humans o no) mentre la Chevron-Texaco i la francesa Total camparen com volgueren en aquesta nació.

És només quan Xina apareix a l'horitzó hidrocarburífer birmà quan es desferma la furiosa campanya mediàtica sobre els "horrors" de la sanguinària dictadura que allí manté el poder.

Segons estimacions de l'Agència Internacional de l'Energia (AEI), Xina deixarà de ser autosuficient en el seu consum de gas natural en els propers anys, ja que el seu consum passarà de 2.6 bilions de peus cúbics de gas (BPC) al 2010, a 3.4 bilions al 2015 i 6.5 bilions al 2025, mentre que la seva producció serà sensiblement inferior: 1.6 bilions al 2010, 2.3 al 2020 i 3.1 bilions al 2025, per la qual cosa l'obtenció del gas birmà, iranià i d'Àsia central és d'enorme importància pels seus plans i projectes de desenvolupament i creixement. Per l'any vinent Xina passarà a ser un importador net de gas natural.

Índia també ha obtingut concessions del govern birmà per, en societat amb la Daewoo coreana, explorar territoris d'aquest país en busca de gas i petroli.

Xina ha entrat en litigi amb varis països de la regió sud-oriental d'Àsia per la possessió i sobirania d'un grup d'illes coralines (Illes Spratlys) sobre les que s'ha confirmat l'existència de grans jaciments d'hidrocarburs sota la seva plataforma marina. A part de Xina, també Vietnam, Filipines, Taiwan, Malasia i inclús el sultanat de Brunei declaren posseir drets històrics sobre les illes. Xina i Vietnam reclamen l'atol en la seva totalitat mentre que la resta de països al·leguen tenir drets parcials sobre elles. És altament probable que Xina, tot i ser el més allunyat geogràficament de l'atol, acabi fent prevaler la seva força i es quedi amb la part del lleó en aquesta disputa.

En vista d'aquest tipus de conflictes i de la creixent importància que les vies marítimes tenen en el que fa referència a la seva seguretat energètica, tan Índia com Xina han començat a augmentar i modernitzar (amb portaavions inclosos) les seves forces navals. Al març d'aquest any vaixells de guerra xinesos i estadunidencs van mantenir "frecs" al mar del sud de Xina, molt aprop de la gran base naval xina de Yulin, a la illa de Hainan. Aquest tipus de "frecs" eren impensables fins fa uns anys enrere, quan la flota de guerra xinesa no passava de ser quasi un servei de guardacostes; això no fa sinó demostrar la creixent confiança i seguretat en sí mateixes que l'armada xinesa, igual que la resta de les seves forces armades, va prenent.

Xina, Índia i Rússia: El Triangle Superestratègic

El terme triangle superestratègic va ser utilitzat per primera vegada al 1998, per referir-se a una hipotètica aliança de Rússia, Índia i Xina, per l'aleshores primer ministre de Rússia

Yevgeny Primakov. L'aliança de Rússia, Índia i Xina és el malson que turmentava les nits del geoestratega britànic Halford McKinder (creador conceptual de la OTAN) i avui pren el son als qui es consideren els seus hereus (Brzezinski, Kissinger).

En matèria energètica Índia podria beneficiar-se de la considerable energia hidroelèctrica de Sibèria, que arribaria al seu enorme mercat a través de la província xinesa de Xinjiang. Xina també podria abastir-la amb aquest tipus d'energia produint-la als rius del Tibet, estratègicament propers als mercats industrials del nord de la Índia.

El gas de Rússia i d'Àsia Central podria arribar a la Índia a través de Xina, el que evitaria la conflictiva regió d'Afganistan. Al 2008 Xina concretà un préstec a Rússia per 25.000 milions de dòlars a canvi de petroli per 20 anys. Tots aquests acords han de ser vistos a l'ampar de l'Acord de Cooperació de Xangai, del que Rússia i Xina són membres plens i la Índia té un caràcter d'observador. Si el segle XXI serà el segle d'Àsia, aquest acord de caràcter defensiu i estratègic serà un dels poders dominants al món.

Conclusions

L'estratègia indoxina de prendre posicions en cada punt del mapa hidrocarburífer mundial els posa en rumb de col·lisió, més aviat que tard, amb els interessos del complex militar-industrial-financer-estratègic que governa els EUA i controla a Europa. Xina i Índia s'han llançat a una espècia de guerra de guerrilles petrolera (foquisme petrolier) per tot el món, prenent el control de jaciments i companyies per tot el planeta, pagant en molts casos, preus per damunt del que indicaven les condicions del mercat; això significa que ambdós països es posicionen i preparen per enfrontar escenaris de confrontació pels recursos energètics, que entenen inevitables.

En termes militars és impossible guanyar una guerra a l'exèrcit imperial del complex abans mencionat, pel que analistes i estratègues xinesos semblen haver optat des de fa temps per formes no ortodoxes de defensa davant un hipotètic conflicte.

La guerra financera semblaria ser la opció utilitzada pels geoestrategues xinesos. Les crisis de sobreproducció i recessió són cícliques i "normals" dins del sistema capitalista. És impossible que els economistes i enginyers financers xinesos, de formació marxista, ignoressin aquesta realitat. Per això crec que quan Xina es va llançar a acumular dòlars i bons del tresor usamericà havia previst utilitzar aquestes colossals masses de diners com a armes dissuadores a l'hora i punt d'una possible agressió futura per part de l'exèrcit usamericà. Un altre equilibri del terror, només que aquesta vegada s'utilitzaran les billonàries quantitats d'instruments monetaris i financers guardats a les criptes xineses abans que armes termonuclears. Xina pot destruir l'economia mundial en cas de sentir-se greument amenaçada. Com bé assenyala Joan Prats: "La construcció d'un nou ordre energètic mundial està cada cop més al centre dels conflictes característics del nostre temps. Vivim les albaides d'una transformació radical del model energètic i tots els actors involucrats en aquest joc es mouen estratègicament".

Notes:

(1) Carranco Guerra, Leonel. El G7 Ya No Es El Mundo. ¿Hacia la Década Perdida? www.alainet.org/active/29551/

(2) Bustelo Gómez, Pablo. China y la Geopolítica del Petróleo en Asia-Pacífico. reallstitutoelcano.org/documentos/213/Bustelo.pdf

(3) Lafargue, François. La Guerra por el Petróleo. www.enjeux-internacionaex.org/articles/num15/es/

(4) Cardozo, Gustavo. China y América Latina ¿Un Nuevo Frente Ideológico? www.casaasia.com.es pp 12

(5) www.andina.com.pe/espanol/noticia.aspx?id=vy4089moclw=

(6) Genatios Carlos y Lafuente Marianela. Revista Question. Any No 3. Número 29. Novembre 2004. Pp 30

Joel Sangronis Padrón és professor de la Universidad Nacional Experimental Rafael Maria Baralt (UNERMB), Veneçuela